

Barn och unga i samhällets vård S 2021:06

Socialchefsdagarna 2022

Uppdraget

Utredningen ska föreslå åtgärder för hur kvaliteten i vården kan öka när barn och unga placeras i familjehem, jourhem, stödboenden eller HVB, inklusive SiS

Syftet med uppdraget är att säkerställa att barn och unga som placeras utanför det egna hemmet alltid ska garanteras trygghet, säkerhet och en i övrigt god vård

Uppdraget ska redovisas senast den 10 april 2023

Utredningens områden

- Hur kvaliteten på vårdkedjan kan förstärkas
- Hur kvaliteten på stödboende, HVB och SiS kan förbättras
- Hur kvaliteten på vård i jourhem och familjehem kan förbättras
- Hur stödet kan förbättras efter att placeringen har upphört
- Hur barn och unga kan bli mer delaktiga
- Hur kunskapen om kvaliteten på vården kan öka lokalt och nationellt

Inhämtning av barns perspektiv

Intervjuer/WS

Placerade
barn och unga
13-21 år

Validering

Maskrosbarn
Barnrättsbyrån
Knas Hemma
Attention

WS

Socialtjänst, skola, hälso-
och sjukvård, SiS, privata
HVB, polis

Barn och unga

"Flyttat 8 gånger och bytt skola 5 gånger, jag orkar inte träffa nya människor"

Hon [socialsekreteraren] ringde varannan vecka: "Du kan få vara kvar 2 veckor till och det var en otrolig stress för mig."

"Jag vet inte vad som händer inom en månad, störigt jag vill kunna planera"

"Det var det som var jobbigaste, hade jag liksom vetat från början. Ja, men nu kommer du bo här åtminstone typ 6 månader. Då hade jag kunnat vara okej, men då kan jag i alla fall slappna av i några månader."

Oförutsägbarhet

"Det handlar om tillit, en 15 åring kommer inte lita på 30 nya personer."

Uppbrott

Ensamhet

"Har du slutat skolan? Då är du stor nog att klara dig själv liksom. Och visst alltså, jag har gjort det sen jag var typ 8, alltså det är ju inte att jag inte kan klara mig själv, men det kändes ju inte helt bra heller."

"De bytte socialsekreterare för mig varje vecka. Har haft 30 olika. Vet inte varför de bytte så många gånger. Blev slängd runt som en trasdocka som ingen ville ta hand om."

"Jag öppnar inte kylskåpet i familjehemmet utan att fråga"

Rotlöshet

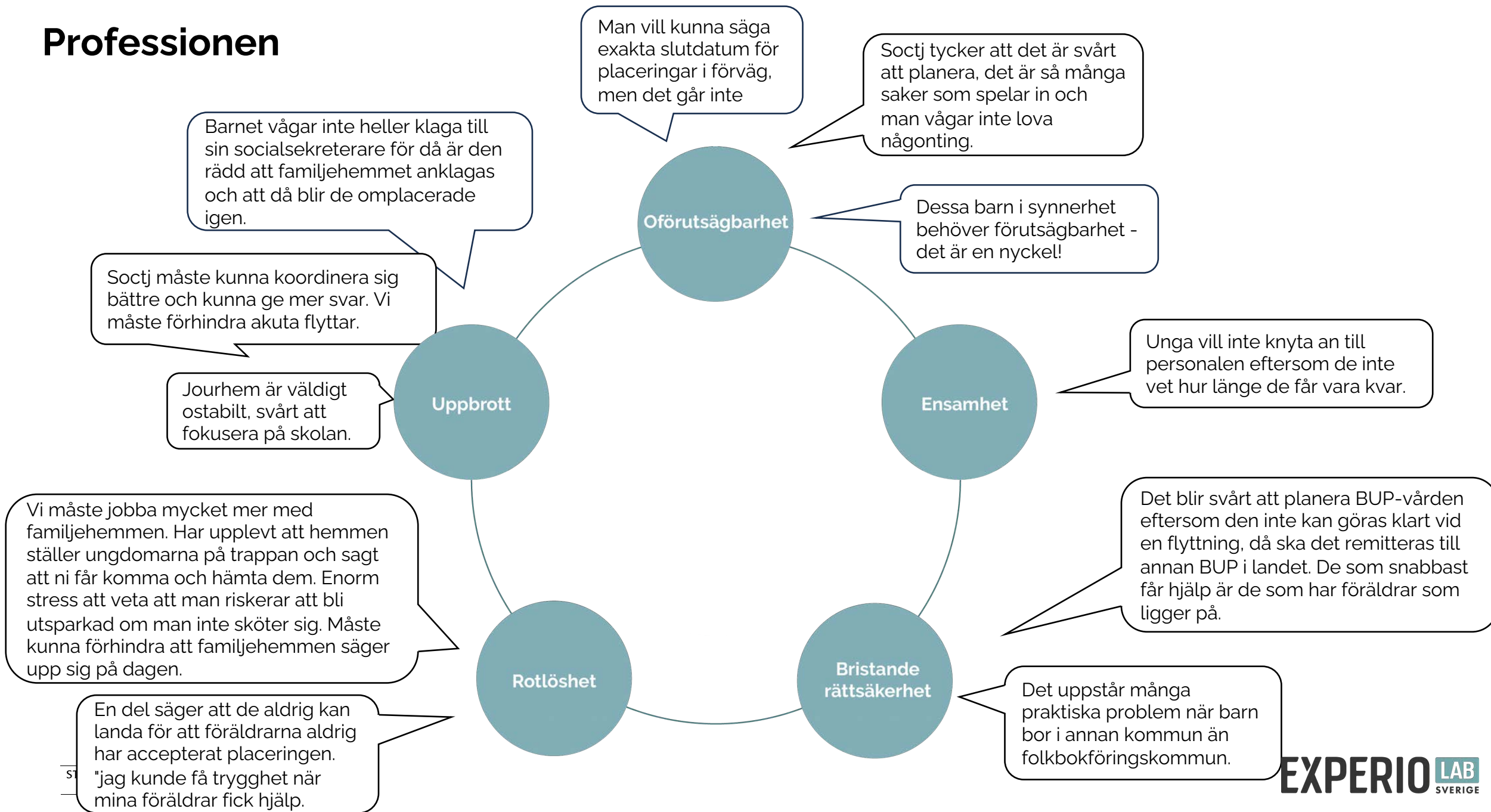
Bristande rättsäkerhet

"Gjorde en IVO anmälan - ägaren [HVB] blev arg på mig. Var lite självklart att det var jag som hade gjort anmälan."

"Man packar aldrig upp 100%"

Professionen

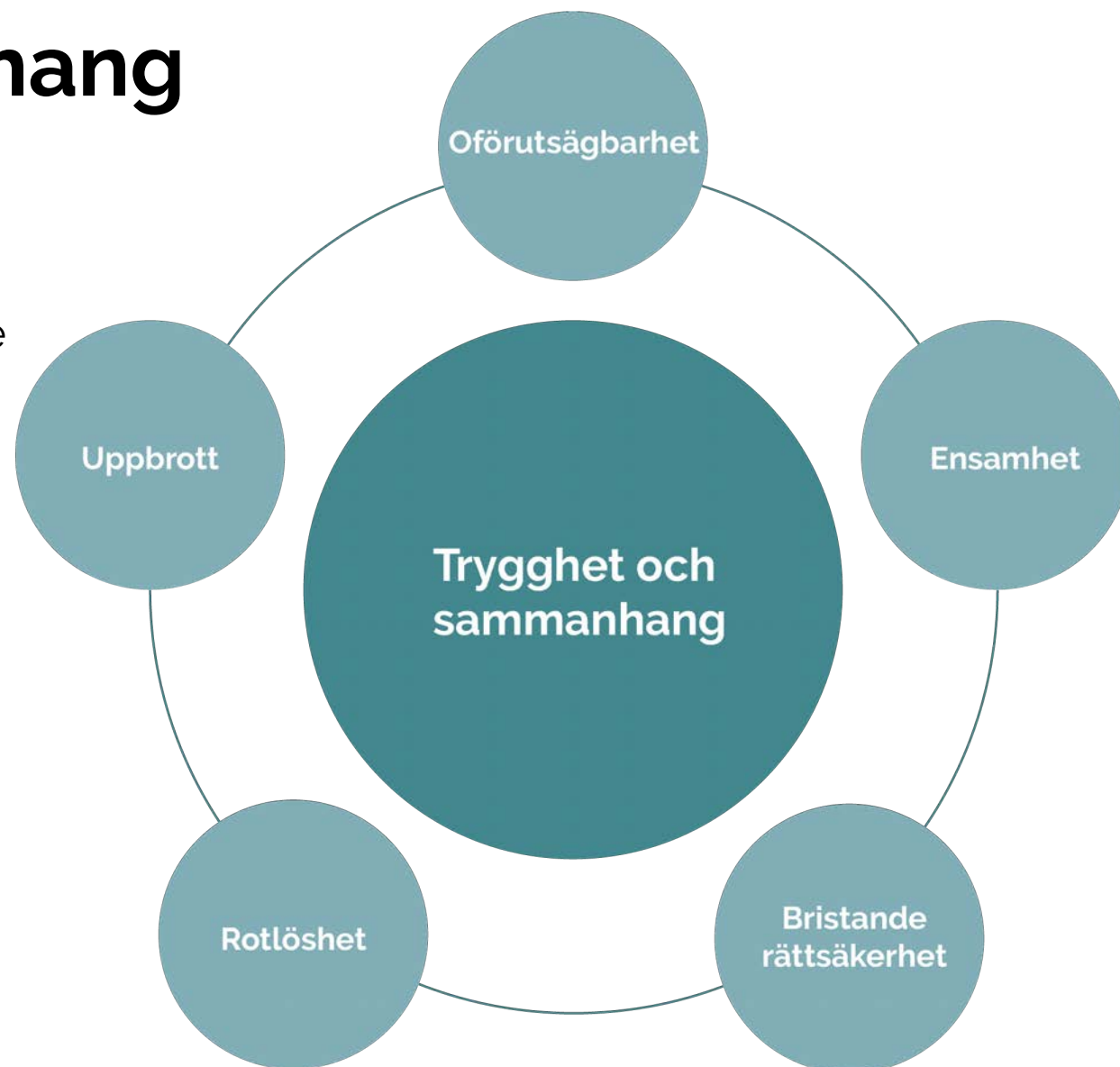

Trygghet och sammanhang

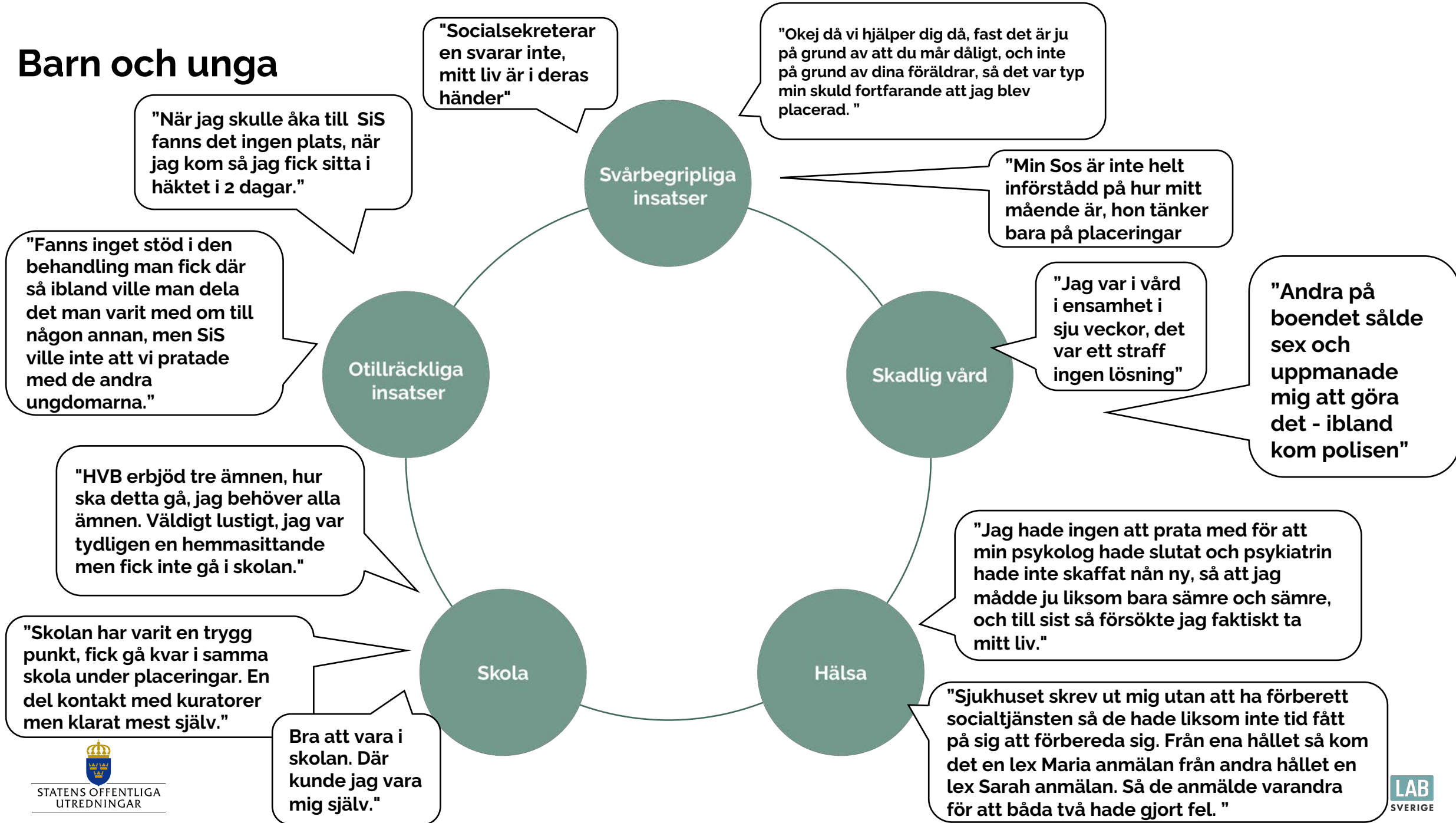
De flesta barn och unga vi har träffats lyfter en upplevelse av ensamhet, oförutsägbarhet och rotlöshet. De vet inte hur länge de ska bo där de bor eller vad som ska hända sen, vilket gör det svårt att rota sig någonstans.

Deras uppväxt är ofta präglad av en mängd uppbrott. Uppbrott från familj, vänner, skolor, samhällsfunktioner m.m. De upplever sällan att de har någonting att säga till om angående sitt eget liv eller sina rättigheter.

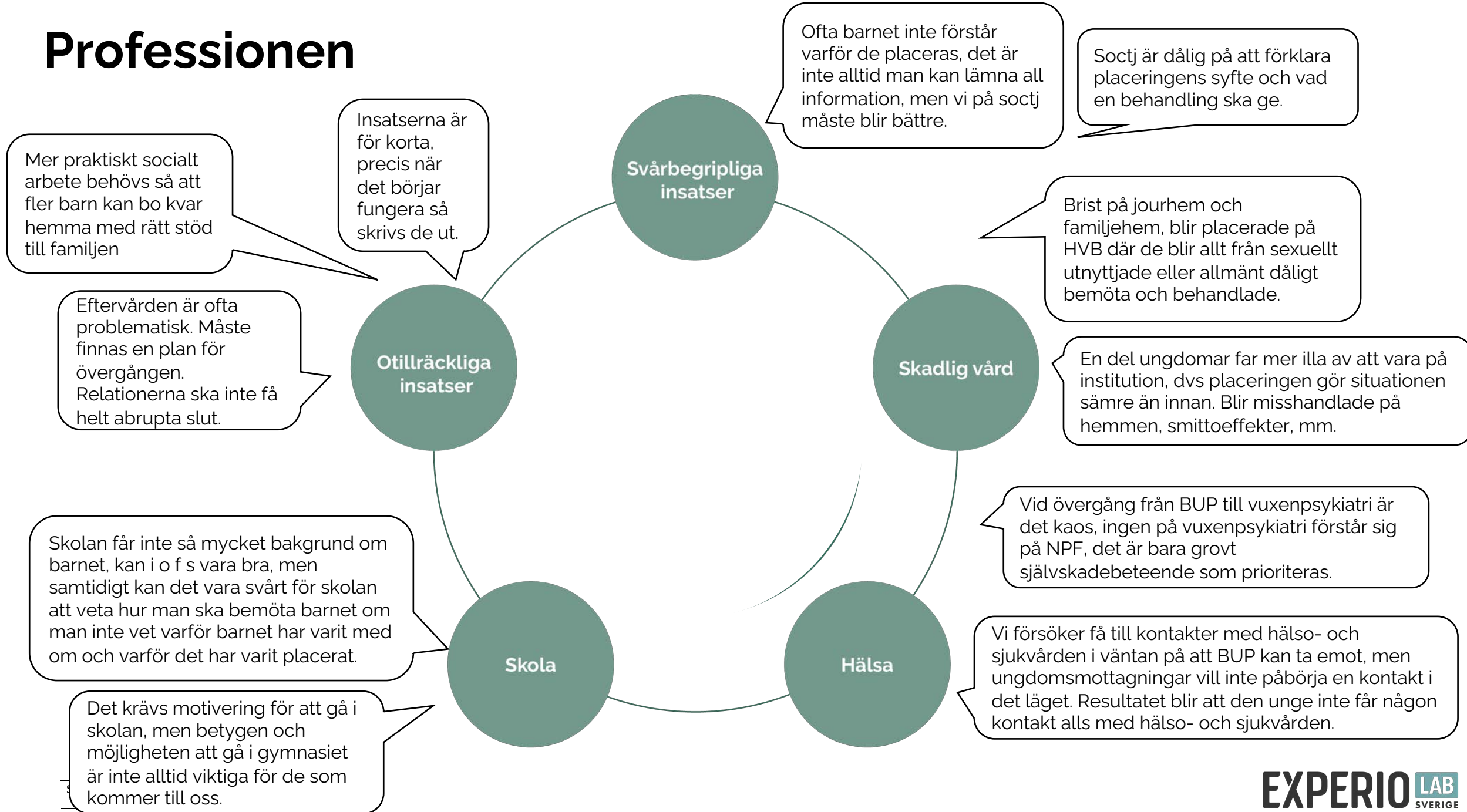
Barn i samhällsvård har behov av en mycket större känsla av *trygghet och sammanhang* än de får idag.

Barn och unga

Professionen

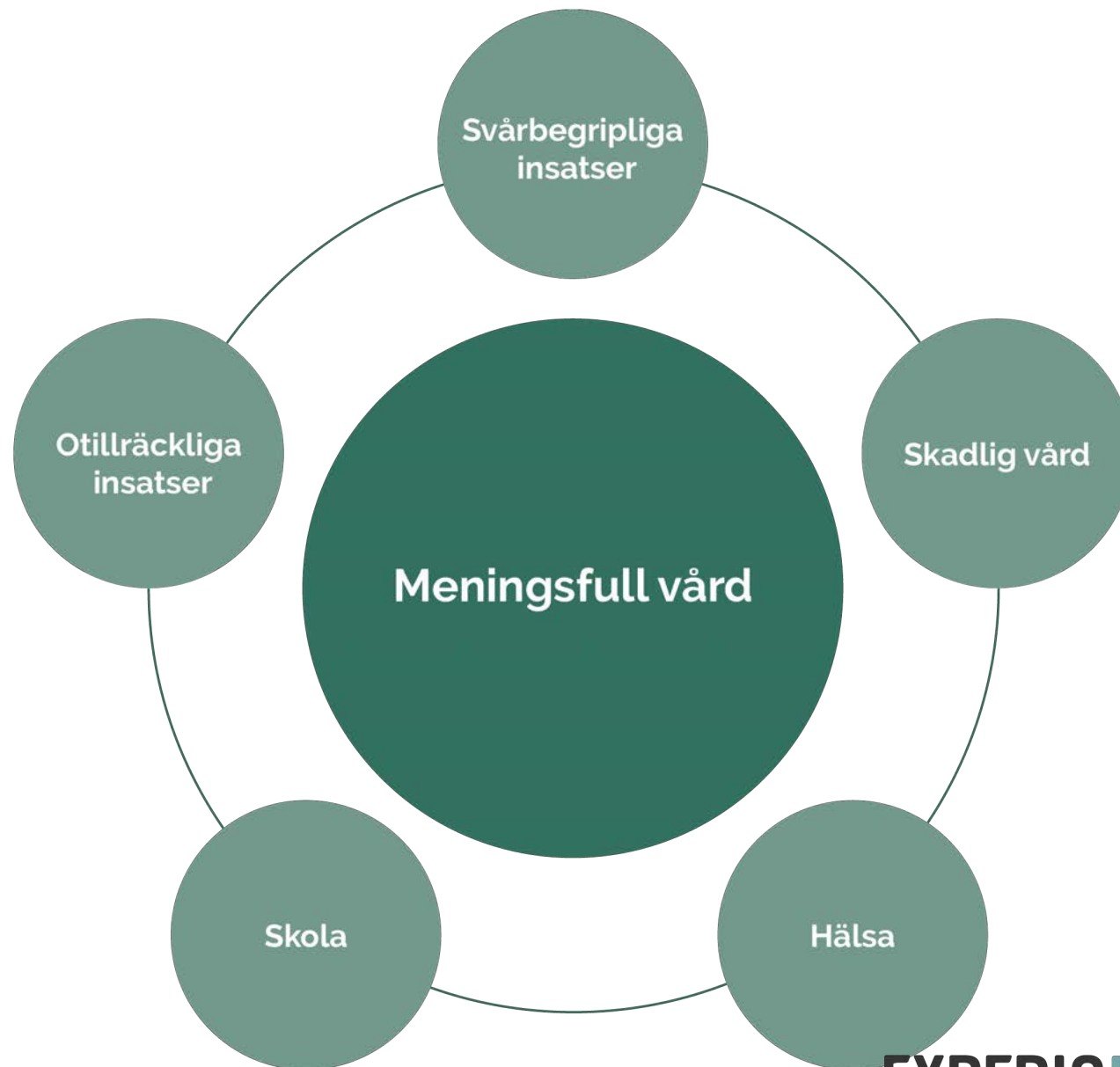

Meningsfull vård

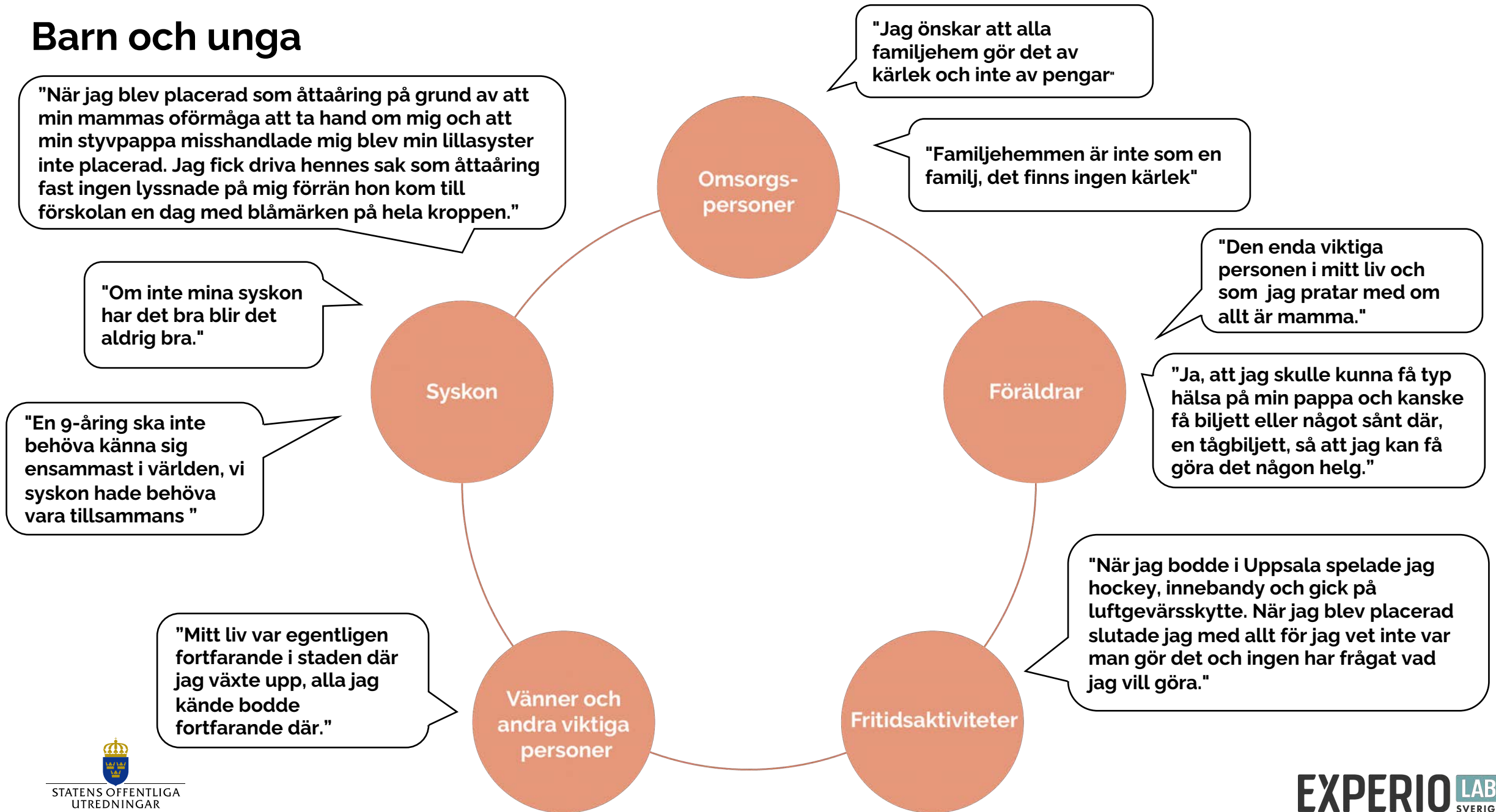
De barn vi har pratat med förstår sällan varför de har blivit placerade där de blir det. De upplever inte heller att de har varit delaktiga i beslut eller planeringen av sin vård. Många tycker inte att de fått hjälp med ursprungsproblematiken, de trauman de har utsatts för, utan att behandlingsinsatser fokuserar på deras beteende.

De flesta har varit utsatta för olika sorters våld antingen innan placeringen, under placeringen eller både och. De upplever dessutom sällan att vuxna faktiskt bryr sig om dem.

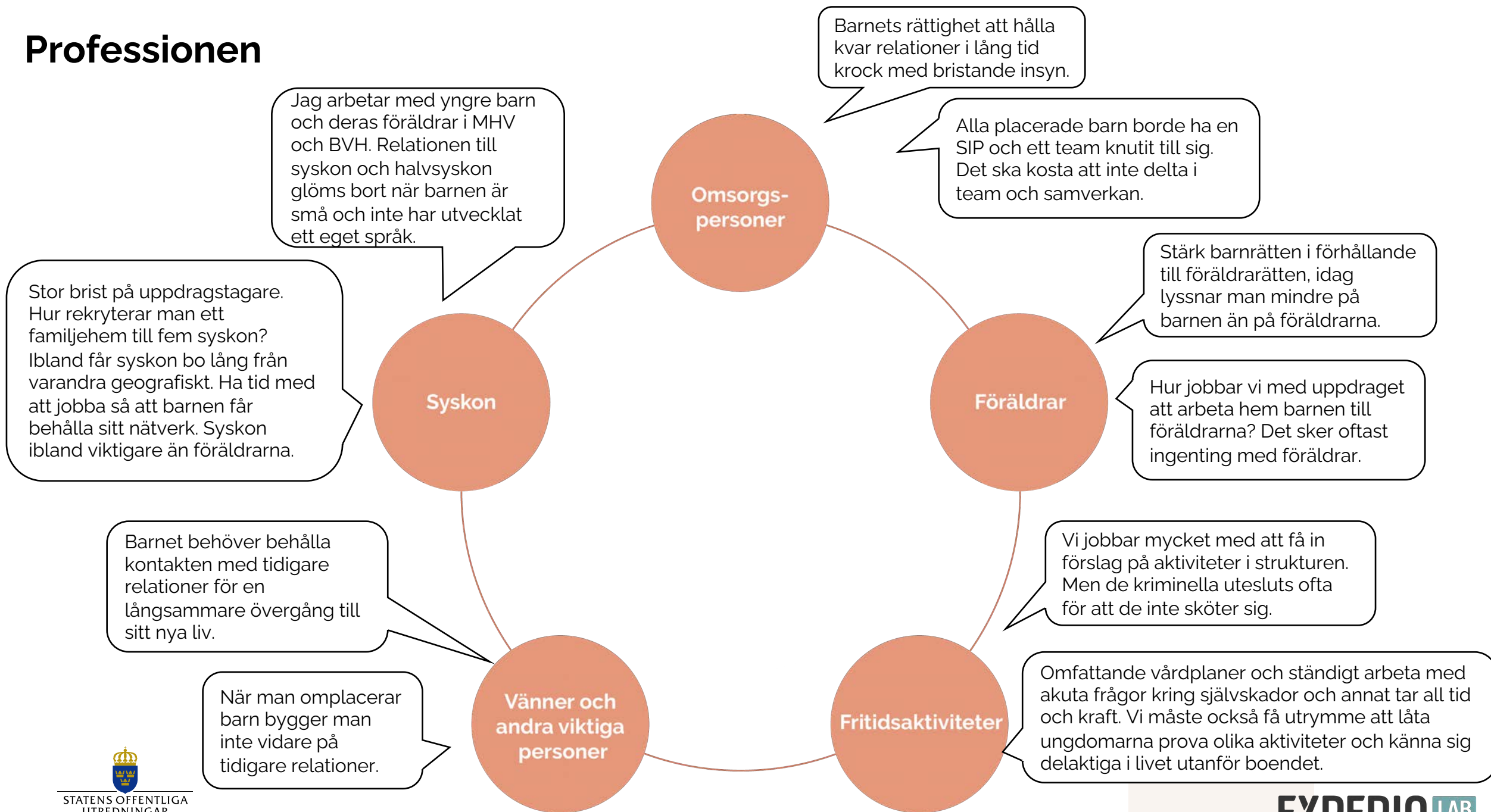
Vården behöver vara både begriplig, tillräcklig och inte skadlig för att vara *meningsfull*.

Barn och unga

Professionen

Goda och nära relationer

När en placering sker omkullkastas det barnen är vana vid och som tidigare varit deras vardag, oberoende om det varit en trygg och välfungerande vardag eller inte.

De barn vi träffat har haft en stor mängd olika människor omkring sig under sin uppväxt. Samtidigt saknar de ofta stabila, nära relationer med personer de kan lita på och anförtro sig till. Många upplever också att de slits mellan lojalitet och krav från föräldrar, familjehemsföräldrar, syskon, socialtjänst, skola släktingar m.fl.

Barn behöver kunna utveckla och behålla *goda och nära relationer* både med dem de bor med, men även med sin biologiska familj. Både under och efter placeringen.

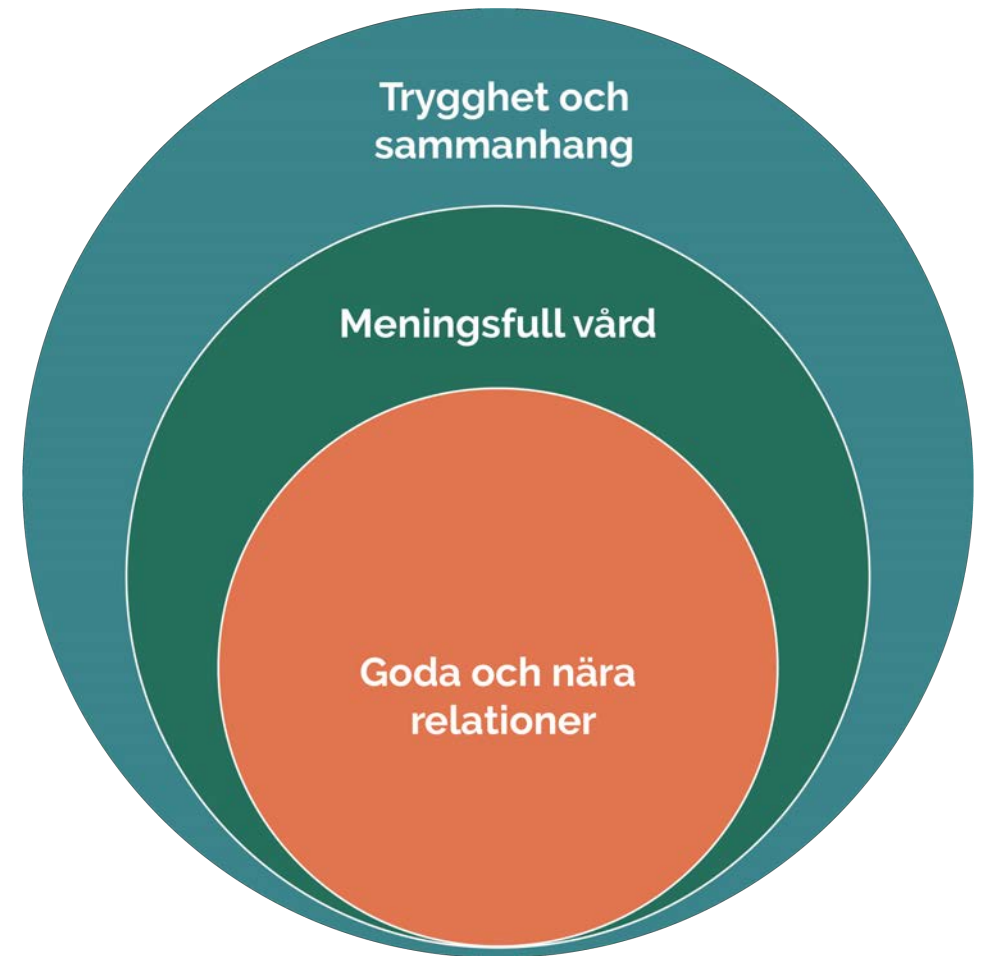

Viktiga delar för barn och unga i samhällsvård

Barn och unga som blir placerade har ofta haft en uppväxt präglad av utsatthet. När ett omhändertagande sker från samhällets sida görs det för att situationen ska bli bättre.

Varje individs upplevelse är unik, men det som barn och unga har berättat för oss handlar om många gemensamma erfarenheter av samhällsvården. Vi har valt att samla det i områden som vi tolkar som viktiga för barnen och de unga – och där det tyvärr ofta finns brister.

Utifrån dessa områden har vi valt ut tre delar som kan sägas vara viktiga för en god samhällsvård.

Några förbättringsområden vi ser

- För hög instabilitet
- Fortsatt låga skolresultat
- Familjehem har blivit en marknad
- Otillräckliga platser
- Otillräcklig hälso- och sjukvård
- För lite insatser/stöd under placeringen och för lite eftervård
- För lite kunskap och uppföljning

Några möjliga förbättringsförslag

Brister i vårdkedjan

- Bättre stöd för matchning
- Kartläggning av skolkunskaper vid placering
- Mer meningsfull uppföljning av hur barnet har det
- Stärka barnets rätt vid omplacering

Bättre struktur på familjemsvården

- Tydliggöra olika kategorier av familjehem
- Nationellt familjehemsregister
- Nationell modell för godkännandeprocessen
- Obligatorisk grundutbildning
- Mer stöd till familjehem, föräldrar och barnen

Institution, eftervård, uppföljningsstruktur

- Under arbete

Frågor till er

Uppföljning av barnet

**Utredningen har i uppdrag att utvärdera övervägande av vården.
Barnen tycker att socialtjänsten är alldeles för frånvarande under placeringen.
Efterfrågar mer personlig kontakt och stöd, samt tydligare information.**

1. Hur bör socialtjänstens kontakt med barnet se ut under placeringen när det gäller innehåll, genomförande och frekvens? Är det bra med övervägande var 6 mån eller bör det vara oftare/ mer sällan?

Privata familjehemsmarknaden

Många upplever att den ökande privata familjehemsmarknaden har försvårat rekryteringen, ökat kostnaderna för familjehem och gjort det svårare att säkerställa kvaliteten på familjehemsvården.

Vad skulle det få för konsekvenser för er om det inte fanns möjlighet att rekrytera jourhem eller familjehem via företag? (positiva och/eller negativa)

För kontakt:
marta.nannskog@regeringskansliet.se

